Zalecenia w przedmiocie sporządzenia niezależnej ekspertyzy w celu wykonania obowiązku określonego w art. 52 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy (dalej: „ustawa"), w związku z pkt. 7.4.5 oraz pkt. 14.1.2 regulaminu rynku mocy (dalej: „Regulamin")

Informacje ogólne

1. Dokument zawiera zalecenia PSE S.A., jako operatora w rozumieniu ustawy, w zakresie sposobu i metodyki wykonania niezależnej ekspertyzy, w związku z przepisami art. 52 ust. 2 pkt 3 ustawy oraz postanowieniami pkt. 7.4.5 oraz pkt. 14.1.2 Regulaminu (dalej: „**niezależna ekspertyza**").
2. Zalecenia zawarte w dokumencie zostały opracowane w celu wsparcia sporządzania oraz weryfikacji **niezależnych ekspertyz**, którymi będą posługiwać się dostawcy mocy w ramach potwierdzenia spełnienia Operacyjnego Kamienia Milowego (dalej: „OKM"), o którym mowa w pkt. 14.1.2 Regulaminu. W szczególności zalecenia mają na celu zapewnienie kompletności zakresu sporządzanych ekspertyz.
3. Dokument nie dotyczy sposobu i metodyki wykonania ekspertyzy na potrzeby, o których mowa w art. 19 ust. 2 pkt 2, art. 19 ust. 3 pkt 4 oraz art. 20 ust. 4 pkt 2 ustawy (dalej: „niezależna ekspertyza sporządzona na potrzeby certyfikacji do aukcji głównej"). Zalecenia do niezależnej ekspertyzy sporządzanej na potrzeby certyfikacji do aukcji głównej znajdują się pod adresem: https://www.pse.pl/certyfikacja-do-aukcji.
4. Dokument zawiera sugerowane tytuły, porządek oraz zawartość kolejnych części **niezależnej ekspertyzy**.
5. Dokument zakłada, że ekspertyza składać się będzie z 6 tematycznych części, z zastrzeżeniem, że:
   a) część 4 nie jest wymagana, gdy w odniesieniu do danej jednostki rynku mocy zawarto umowę mocową nie później niż w dniu 31 grudnia 2019 r. w wyniku aukcji głównej,
   b) część 5 jest wymagana wyłącznie w przypadku, gdy w odniesieniu do danej jednostki rynku mocy (dalej: „JRM") zawarto umowę mocową, korzystając z uprawnienia wynikającego z art. 25 ust. 5 ustawy (dalej: „green bonus").
6. Dopuszcza się aby podmiot sporządzający **niezależną ekspertyzę** (dalej: „wykonawca") zlecił wykonanie części prac innym podmiotom (dalej: „podwykonawcy").
7. Dopuszcza się aby **niezależna ekspertyza** została opracowana przez inny podmiot niż niezależna ekspertyza sporządzona na potrzeby certyfikacji do aukcji głównej.
8. Do **niezależnej ekspertyzy** należy dołączyć dokument, sporządzony zgodnie ze wzorem określonym załącznikiem 7.7. do Regulaminu, podpisany przez osoby uprawnione do reprezentowania wykonawcy.

Zalecany układ i zawartość niezależnej ekspertyzy:

Część 1 – Cel sporządzenia niezależnej ekspertyzy

1. Wskazanie podstawy prawnej sporządzenia **niezależnej ekspertyzy** (art. 52 ust. 2 pkt 3 ustawy).
2. Wykaz regulacji prawnych wykorzystanych do sporządzenia **niezależnej ekspertyzy** (wskazanie nazw odpowiednich regulacji krajowych lub europejskich).
3. Podstawowe informacje o JRM, w tym co najmniej:
   a) typ JRM (zgodnie z pkt. 7.2. Regulaminu),
   b) okres trwania obowiązku mocowego zgodnie z zawartą umową mocową (odpowiednio zgodnie z pkt. 7.2.4.-7.2.7 albo 7.2.10. Regulaminu),
   c) moc osiągalna netto JRM podana we wniosku o certyfikację, z uwzględnieniem pkt. 6.
4. Aktualne informacje o jednostkach fizycznych wchodzących w skład danej JRM, w tym co najmniej:
   a) typ jednostki fizycznej (zgodnie z pkt. 6.2.1.1. Regulaminu),
   b) moc osiągalna netto jednostki fizycznej (zgodnie z pkt. 6.3.2.1. ppkt 5 lit. b Regulaminu),
   c) rodzaj jednostki fizycznej (zgodnie z pkt. 6.3.2.1. ppkt 5 lit. e Regulaminu),
   d) technologia wytwarzania energii (zgodnie z pkt. 6.3.2.1. ppkt 5 lit. f Regulaminu),
   e) podstawowe źródło energii pierwotnej oraz dodatkowe źródło energii pierwotnej, jeżeli występuje (zgodnie z pkt. 6.3.2.1. ppkt 5 lit. g Regulaminu),
   f) pojemność magazynu energii elektrycznej, jeżeli występuje.
5. Informacja, czy dana JRM zawarła umowę mocową na dodatkowe dwa lata (green bonus).
6. Informacja potwierdzająca zmienioną wielkość mocy osiągalnej netto jednostki fizycznej wytwórczej[1]
7. Oznaczenie inwestora.

Część 2 – Weryfikacja poniesienia nakładów inwestycyjnych

1. Lista i opis zrealizowanych zadań inwestycyjnych związanych z jednostką fizyczną (jednostkami fizycznymi) wchodzącą w skład JRM. Dla każdego z zadań inwestycyjnych należy przedstawić następujące informacje:
   a) nazwa zadania inwestycyjnego zgodnie z dokumentacją inwestora,
   b) cel realizacji zadania inwestycyjnego,
   c) w przypadku, gdy zadanie dotyczy więcej niż jednej jednostki fizycznej – sposób powiązania tego zadania ze wszystkimi jednostkami fizycznymi, których to zadanie dotyczy, wraz z opisem w jakim zakresie realizacja danego zadania wpływa na możliwość wykonywania obowiązku mocowego przez wszystkie jednostki fizyczne, których to zadanie dotyczy,
   d) wartość nakładów inwestycyjnych[2] poniesionych na realizację zadania,
   e) zakres rzeczowy inwestycji odpowiadający poniesionym nakładom inwestycyjnym, tj. opis zrealizowanych prac oraz działań z oznaczeniem kluczowych etapów realizacji inwestycji, zgodnie z przyjętym przez inwestora podziałem inwestycji na zadania.

[1] Dotyczy jednostki fizycznej wytwórczej, której moc osiągalna netto uległa zmianie na podstawie wniosku, o którym mowa w art. 47a ust. 1 ustawy. W pozostałych przypadkach punkt należy pominąć.

[2] Należy przestawić wartość nakładów inwestycyjnych za okres od stycznia piątego roku przed rokiem dostaw do dnia złożenia oświadczenia OKM.

2. Alokacja poniesionych nakładów inwestycyjnych na jednostkę fizyczną (jednostki fizyczne) wchodzące w skład JRM. Nakłady inwestycyjne poniesione na zadania wspólne dla kilku jednostek fizycznych powinny być przypisane do każdej z nich:
   a) proporcjonalnie do ich mocy osiągalnej netto, zgodnie z pkt. 7.4.5.5. Regulaminu albo
   b) według zrealizowanego zakresu prac.
3. Ocena i potwierdzenie przez sporządzającego niezależną ekspertyzę (dalej: „niezależny ekspert") kompletności zakresu rzeczowego inwestycji będącego podstawą do wykazania nakładów inwestycyjnych, o których mowa w pkt. 4.
4. Wartość poniesionych nakładów inwestycyjnych na jednostkę fizyczną (jednostki fizyczne) wchodzącą w skład JRM, wyrażonych w zł, potwierdzoną przez niezależnego eksperta. Wartość ta stanowi podstawę do weryfikacji pozostałych dokumentów składanych przez dostawców mocy, które są wymagane do spełnienia OKM.
5. Wskazanie jednostkowego poziomu poniesionych nakładów inwestycyjnych, odniesionych do mocy osiągalnej netto JRM, wyrażonych w zł/MW. Wartość ta powinna być nie mniejsza niż jednostkowy poziom nakładów inwestycyjnych, warunkujący właściwą kwalifikację JRM, określony w parametrach aukcji głównej, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 4 ustawy, w wyniku której JRM zawarła umowę mocową.

Część 3 – Weryfikacja spełnienia wymagań emisyjnych

1. Przyporządkowanie instalacji, objętych w okresie dostaw pozwoleniem zintegrowanym, do poszczególnych jednostek fizycznych.
2. Przyporządkowanie powiązanych technologicznie obiektów energetycznego spalania, objętych w okresie dostaw wymogami *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych* albo *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2193 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza ze średnich obiektów energetycznego spalania* (dalej odpowiednio każda z nich jako „dyrektywa"), do poszczególnych instalacji oraz jednostek fizycznych.
3. W przypadku JRM redukcji zapotrzebowania, w skład których wchodzi co najmniej jedno źródło wytwórcze, należy potwierdzić parametry techniczne wszystkich źródeł wytwórczych wchodzących w skład jednostek fizycznych redukcji zapotrzebowania będących częścią danej JRM redukcji zapotrzebowania oraz spełnienie przez nie wymagań emisyjnych zgodnie z dyrektywą.
4. Dla każdego obiektu energetycznego spalania należy przedstawić opis zawierający co najmniej:
   a) informacje w zakresie decyzji udzielającej pozwolenia zintegrowanego lub innego równoważnego dokumentu, tj. posiadanego pozwolenia zintegrowanego albo innej równoważnej decyzji (wydana decyzja, znajdująca się w obrocie prawnym), w tym w szczególności:
      - numer/znak i datę wydania decyzji,
      - oznaczenie organu wydającego decyzję,
      - oznaczenie podmiotu, któremu wydano decyzję,
      - termin obowiązywania (jeżeli dotyczy),
      - wskazanie powiązanych decyzji administracyjnych, w szczególności zmieniających lub uchylających (jeżeli dotyczy),

b) informację, czy decyzja, o której mowa w lit. a) jest zgodna z wymaganiami dyrektywy,
c) informacje w zakresie postępowań mogących skutkować zmianą lub uchyleniem decyzji, o której mowa w lit. a), lub uchyleniem udzielonych w jej ramach odstępstw, w tym informacje w zakresie wystąpienia o jej zmianę (jeżeli dotyczy),
d) aktualne wielkości emisji i przedstawienie sposobu ich określenia (jeżeli dotyczy),
e) wykaz wymogów, w tym limitów emisji określonych w decyzji, o której mowa w lit. a) w okresie dostaw wraz ze wskazaniem ich podstawy prawnej,
f) sposób spełnienia wymogów, w tym limitów emisji, o których mowa w lit. e),
g) wykaz stosowanych derogacji i odstępstw od wymogów, w tym limitów emisji, o których mowa w dyrektywie wraz z uzasadnieniem i podstawą prawną do ich stosowania (jeżeli dotyczy).

5. Dla każdego obiektu energetycznego spalania należy przedstawić wykaz zastosowanych oraz planowanych do zastosowania, w okresie dostaw, technik ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza, według listy wymienionej w pkt. 8 OPIS TECHNIK Załącznika do Decyzji Komisji (UE)2017/1442 z dnia 31 lipca 2017 r. ustanawiającej konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do dużych obiektów energetycznego spalania zgodnie *z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE* (Dz. Urz. UE L 212/1, z 17.8.2017).

Część 4 – Weryfikacja spełnienia limitu emisji

1. Wykaz wszystkich jednostek wytwórczych tworzących jednostkę fizyczną (jednostki fizyczne) wchodzącą w skład JRM.
2. Sposób wyliczenia oraz wartość jednostkowej emisji CO_2 obliczonej dla wszystkich jednostek wytwórczych tworzących jednostkę fizyczną (jednostki fizyczne) wchodzącą w skład JRM, w tym wskazanie danych przyjętych do obliczeń, zgodnie z art. 3a ust. 2 ustawy.
3. Opinia niezależnego eksperta odnośnie spełnienia limitu emisji przez daną JRM w każdym roku dostaw zawartej umowy mocowej.

Część 5 – Weryfikacja spełnienia wymogów dot. green bonus

1. Sposób wyliczenia oraz wartość wskaźnika emisji CO_2 obliczonego na potrzeby spełnienia green bonus, w tym wskazanie danych przyjętych do obliczeń, zgodnie z pkt. 7.4.2.5. Regulaminu, z zastrzeżeniem, że w odniesieniu do:
   a) modernizowanej JRM wytwórczej – dane przyjęte do obliczeń powinny obejmować okres roku kalendarzowego poprzedzającego rok złożenia oświadczenia OKM,
   b) nowej JRM wytwórczej – dane przyjęte do obliczeń powinny obejmować dane prognozowane na pierwszy rok dostaw, zgodnie z najlepszą wiedzą na moment sporządzenia **niezależnej ekspertyzy**. W przypadku JRM, która nie spełniła OKM przed rozpoczęciem pierwszego roku dostaw, dane przyjęte do obliczeń powinny obejmować dane prognozowane na okres 24 pełnych miesięcy następujących po dniu złożenia oświadczenia OKM.
2. Dla jednostki kogeneracji należy przedstawić:
   a) rodzaj nośnika ciepła (np. gorąca woda, para wodna),
   b) w przypadku modernizowanej JRM wytwórczej – obliczenie stosunku ciepła wytworzonego i dostarczonego do systemu ciepłowniczego, w którym nośnikiem ciepła jest gorąca woda w roku

kalendarzowym poprzedzającym rok złożenia oświadczenia OKM, do całkowitego ciepła wytworzonego w tej jednostce w roku kalendarzowym poprzedzającym rok złożenia tego oświadczenia,

c) w przypadku nowej JRM wytwórczej – obliczenie stosunku ciepła planowanego do wytworzenia i dostarczenia do systemu ciepłowniczego, w którym nośnikiem będzie gorąca woda w pierwszym roku dostaw, do całkowitego ciepła planowanego do wytworzenia w tej jednostce w pierwszym roku dostaw. Dane wykorzystane do obliczeń powinny być przyjęte zgodnie z najlepszą wiedzą na moment sporządzenia **niezależnej ekspertyzy**. W przypadku JRM, która nie spełniła OKM przed rozpoczęciem pierwszego roku dostaw, dane przyjęte do obliczeń powinny obejmować dane prognozowane na okres 12 pełnych miesięcy następujących po dniu złożenia oświadczenia OKM,

d) inne obliczenie, niż przedstawione w lit. b i c wskazujące na spełnienie wymogu, o którym mowa w art. 25 ust. 5 pkt. 2 ustawy.

3. Opinia niezależnego eksperta odnośnie spełnienia wymagań dot. green bonus na podstawie informacji podanych w pkt. 1 i 2.

Część 6 – Metodyka wykonania niezależnej ekspertyzy oraz opis doświadczeń poszczególnych osób sporządzających tę ekspertyzę

1. Metodyka wykonania **niezależnej ekspertyzy**, w tym:
   a) wykaz dokumentów i materiałów,
   b) wykaz spotkań i wizji lokalnych,

   na podstawie których wykonano tę ekspertyzę.
2. Imiona i nazwiska osób sporządzających **niezależną ekspertyzę** lub jej części oraz przyporządkowanie nazw podwykonawców do poszczególnych części, jeśli brali udział w jej sporządzeniu.
3. Opis doświadczeń poszczególnych osób sporządzających **niezależną ekspertyzę** w wykonywaniu analiz o charakterze odpowiadającym zawartości merytorycznej tej ekspertyzy albo jej części.

Część 7 – Podsumowanie i wnioski

1. Wnioski wykonawcy **niezależnej ekspertyzy** sporządzone na podstawie przeprowadzonych analiz.
2. Data sporządzenia **niezależnej ekspertyzy**, podpis w imieniu wykonawcy oraz podpisy osób sporządzających tę ekspertyzę.

Załączniki do niezależnej ekspertyzy:

1. Oświadczenie wykonawcy **niezależnej ekspertyzy**, sporządzone zgodnie z załącznikiem nr 7.7 do Regulaminu.
2. Inne – według potrzeby wykonawcy, niezbędne do sporządzenia **niezależnej ekspertyzy** i potwierdzenia jej treści.